

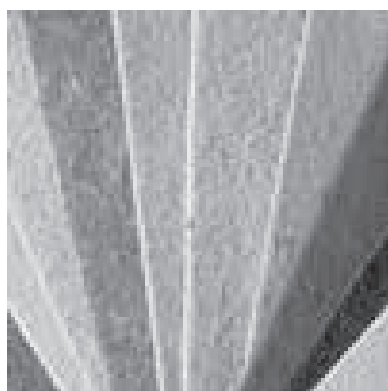
به بهانه نمایش بزرگ محصولات صنعت نساجی ایران

تهیه و تنظیم: مسعود مهاجر

تمام شده محصولات نهایی را هم کاهش دهد و به این ترتیب هم قدرت خرید بیشتری در مصرف کنندگان به وجود آید و هم سرمایه در گردش بیشتری در اختیار صنعت قرار بگیرد. یادمان باشد که محصولات صنعت نساجی برخلاف صنایع دیگر ماندگاری ندارد و تا حدودی از کالاهای مصرفی خانوار به شمار می‌آیند یعنی هر خانواده در وسع خود هر سال بخشی از درآمد خودش را صرف خرید محصولات پوشاکی می‌کند و گاه برتری مد روز نیز بر این روند گردش بیشتری می‌بخشد. تغییر مدل یعنی این که بخشی از مصرف کنندگان تنها به منظور پاسخ گفتن به سلیقه‌های تنوع طلبانه خود به بازار مراجعه می‌نمایند به سادگی می‌توان نتیجه گرفت که بالا رفتن قدرت صنایع نساجی در طراحی مدل ها و استفاده از رنگ‌ها و طرح‌های مختلف در تولید محصولات این صنعت می‌تواند تقاضا را از حد راندان عادی بازار هم بالاتر ببرد و به ایجاد بازارهایی بینجامد که بیش از آن وجود نداشته‌اند.

صنعت نساجی بوده است. مشکل اساسی چه در پیوند با صنعت نساجی و چه به طور کلی با بخش عمده‌ای، واردات بی رویه به ایران است به حدی که از "ویروس واردات" سخن گفته می‌شود. در پیش گرفتن سیاست "واردات سالار" برای کنترل تورم به تولیدات داخلی لطمات بسیار جدی وارد کرد. کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش، از دست رفتن بخش‌های بیشتری از بازار داخل، رکود کلی اقتصاد، فرسودگی ماشین‌آلات، قاچاق منسوجات باعث وضعیتی شده‌است که این صنایع نمی‌توانند از تمام ظرفیت‌های تولیدی خود استفاده نمایند. در حال حاضر ظرفیت عاطل در صنعت نساجی حتی به ۶۰ درصد هم می‌رسد این بدان معناست که اگر بتوانیم راه‌های نفوذ در بازار داخلی را فرا بگیریم؛ می‌شود از این ظرفیت اضافی بهره گرفت. معانی دیگر این تحول هم این است که استفاده کامل‌تر از سرمایه‌گذاری‌های انجام گرفته در بخش صنعت نساجی می‌تواند قیمت

نمایشگاه صنعت نساجی در وضعیتی برپاشده که این صنعت از موقعیت بسیار مناسبی در طول تاریخ فعالیت خود برخوردار است. از سویی افزایش نرخ ارز موجب کاهش تقاضا برای محصولات خارجی شده که در سال‌های اخیر صنعت نساجی کشورمان را از نفس انداخته‌بودند. از سوی دیگر بالا رفتن تقاضا برای محصولات داخلی، بازاری را که می‌توانست از رکود بین‌المللی تأثیر بپذیرد، به تکاپو و جنبشی تازه کشانده‌است. در این موقعیت نمایشگاه می‌تواند رابطه تولیدکنندگان محصولات نساجی و پوشاک داخلی با جامعه مصرفی کشور را که در سایه محصولات خارجی کم‌رنگ تر شده بود به سطح تازه‌ای ارتقا بدهد لایذ نتیجه ساده این نگرش جدید ورود سرمایه‌های تازه به کالبد صنعت نساجی و پدیدار شدن شوق‌هایی تازه در رقابت بین تولیدکنندگان داخلی بر سر گرفتن سهمی بیشتر از بازاری است که تاکنون در اختیار تولیدکنندگان ارزان فروش چینی یا محصولات کم‌رقیب ترکیه و سایر کشورهای صاحب‌نام در

*مسائل و مشکلات صنعت نساجی

زمان برگزاری یک نمایشگاه، طرح مسائل و مشکلات یک صنعت موضوعات مناسبی به نظر نمی آید اما حضور صدها هزار بازدیدکننده داخلی در کنار مسئولان صنعت نساجی در بخش دولتی و خصوصی موجب می شود که بیان این مشکلات نیز خالی از فایده نباشد. در واقع بیان مشکلات هم مصرف کننده را به اندیشه حمایت از صنعت داخلی می اندازد و هم مسئولان نهادهای سیاستگذار مملکتی را به ضرورت توجه بیشتری برای برداشتن موانع دست و پاگیر از سر راه این صنعت سوق می دهد. البته دست اندرکاران صنعت نساجی اعم از تولیدکنندگان مواد اولیه یا خام و یا تولیدکنندگان محصولات پوشاکی نهایی مسئولیت بیشتری در رفع و رجوع مسائل خودشان دارند در حالی که این صنعت یکی از قوی ترین نهادهای صنفی خودش را در اختیار دارد می تواند به رایزنی های سازنده ای با مسئولان وزارت صنایع و مدیریت های صنایع نساجی اقدام کند که هدف آن کاستن از مشکلات، افزودن بر کیفیت و تنوع محصولات و جا انداختن آن نگاه مشتری مدارانه که سال های سال در این صنعت فراموش مانده بود.

در حالی که مدیرکل سابق صنایع نساجی و پوشاک وزارت صنایع و معادن، ثابت بودن نرخ ارز را از یکی مشکلات این صنعت دانسته، مدیرعامل یکی از واحدهای تولیدی معتقد است که مشکل اصلی صنعت، واردات بی رویه از چین و ترکیه است. این هر دو دلیل اگرچه منطقی به نظر می رسند و تردیدی نیست که صنعتگران عرصه نساجی می توانسته اند به سادگی آنها را دور بزنند؛ توجه داشته باشیم که ثابت ماندن نرخ ارز اگر در صادرات محصولات نساجی یک عامل منفی به شمار می آید در واردات فرآورده ها و مواد اولیه مورد نیاز این صنعت یک مزیت به حساب می آید و به سادگی می شود فهمید که برتری مزیت ارزانی ارز بر مضرات آن می چربد. با این توضیح به نظر نمی رسد که پائین ماندن نرخ ارز عامل مشکل سازی برای صنعت باشد با ارز ارزان طبعاً محصولات این صنعت ارزان تر به دست می آید و از قدرت رقابتی بیشتری برخوردار می شود.

البته حال وضع فرق کرده است ما با گرانی ارز روبرو هستیم بنابراین صادرات محصولات نساجی اکنون با زحمت کمتری امکان پذیر است. در این وضعیت اگر

صنایع نساجی کشور ما کنترل بیشتری روی قیمت تمام شده محصولاتش داشته باشد، به روش های مدرن طراحی و رنگ آمیزی منسوجات توجه بیشتری داشته باشد و از سوی دیگر تنوع مصرف کنندگان را هم جدی بگیرد در میدان خالی از رقابت، رقبایی جز همکاران این صنعت در برابر نخواهد داشت. این بدان معناست که موفقیت در بازار کنونی صنعت نساجی فقط موجب پیروزی تولیدکنندگانی خواهد بود که هر سه عامل فوق را جدی می گیرند و به پیش نیازهای یک بازار رقابتی تمام عیار تن در می دهند.

*اثرات تحریم و راه های مقابله با آن

در همین حال به نظر می رسد که صنعت نساجی از اثرات تحریم ها نیز برکنار نمانده است. البته به هر اندازه که صنعت نساجی به منابع داخلی متکی باشد به همان اندازه اثرات تحریم نیز روی این صنعت کمتر است. بنابراین یکی از راه های مقابله با اثرات تحریم و ادامه حیات در شرایط اضطراری کنونی، کاستن از وابستگی های این صنعت به آن سوی مرزهاست. این وابستگی تنها به ماشین آلات نیست که برخی از آنها قابل اغماض نباشد بلکه وابستگی صنعت در بخش مد و طراحی می تواند با درک درست توان داخلی از فهرست مشکلات حذف شود و شوق های تازه ای در صنعت برای بالندگی به وجود آورد. دبیر انجمن صنایع نساجی ایران بر این باور است که قفل شدن نظام بانکی و عدم امکان نقل و انتقال پول، منجر به کمبود شدید نقدینگی در واحدهای تولیدی خواهد شد. در این شرایط تولیدکنندگان داخلی جهت تأمین مواد اولیه، ماشین آلات یا قطعات یدکی مورد نیاز امکان استفاده از خطوط اعتباری ریفاینانس یا خرید از طریق یوزانس را نداشته و ملزم به پرداخت صد درصد قیمت کالای مورد نظر به صورت نقد خواهد بود. در چنین شرایطی صنایعی همچون صنایع نساجی، حجم بالایی از قیمت تمام شده محصولات آنها مربوط به مواد اولیه است. با کمبود نقدینگی روبرو شده و چاره ای جز کاهش حجم خرید مواد اولیه متناسب با نقدینگی موجود و کاهش تولید نخواهند داشت که این امر نیز بر قیمت تمام شده محصولات تولیدی افزوده و احتمال کاهش فروش را افزایش می دهد.

البته صناعی که مواد اولیه مورد نیاز نهایی از منابع

داخلی قابل تأمین بوده یا سهم کمتری از قیمت تمام شده را به خود اختصاص می دهند، می توانند به ادامه تولید پرداخته و حتی تولیدات خود را با توجه به کاهش واردات محصولات مشابه خارجی به کشور به دلیل تحریم افزایش دهند.

در مقوله صادرات کالاهای صنایع نساجی به خارج از کشور ممکن است تحریم ها کاهشی را در بازارهای اروپایی این صنعت به وجود آورد که خود یکی از طراحان تحریم ها علیه کشورمان به شمار می آیند اما ظرفیت صادراتی این صنعت در سایر بازارها می تواند به یمن کاهش قیمت تمام شده و تفاوت ارزش تبدیل دلار حاصل از صادرات به پول ملی ممکن است اهرم های تازه ای برای پریدن در اختیار صنعت نساجی قرار دهد. توجه داشته باشیم که درصد بالایی از ماشین آلات مورد استفاده در صنایع مختلف به ویژه صنایع نساجی و پوشاک از طریق واردات از کشورهای اروپایی همچون آلمان سوئیس و بلژیک تأمین می شود و افزایش بهای ارز امکان خرید ماشین آلات جدید را به شدت کاهش داده و سرمایه گذاری جدید، نوسازی و یا توسعه در صنایع مختلف را تحت تأثیر منفی قرار خواهد داد. این موضوع ممکن است باعث شود که صنعتگران مجبور به واردات قطعات مشابه و شاید با کیفیتی نازل تر از سایر کشورها شوند، خودبخود به نزول کیفی محصولات منتهی می شود. بنابراین لازم است که دولت با درک درست مسأله وارد میدان بشود و حمایت های لازم را در دوره ریاضتی کنونی از صنعت نساجی یکی از پربازده ترین بخش های اقتصادی کشور به شمار می رود که در عین حال بیشترین فرصت های شغلی بخش صنعت را هم به وجود می آورد. بیشتر شاغلان بخش صنعت نساجی برخلاف آن چه در ظاهر امر مشاهده می شود در بخش تولیدات خانگی و واحدهای کوچک و خانوادگی سرگرم کار هستند که بدون استفاده از هیچ گونه کمک دولتی پا گرفته اند اما برای حفظ ماندگاری خود در شرایط خطیر کنونی به میزان بیشتری بر حمایت های جدی دولت وابسته اند.

*همکاری بین المللی در زمینه صنعت نساجی

مدیرکل دفتر صنایع نساجی، پوشاک و چرم وزارت صنعت، معدن و تجارت، ضمن این که بر ایجاد

اقدام خواهد شد.

*بالاترین میزان اشتغال در برابر سرمایه

دکتر علیمردان شیبانی - نایب رئیس هیات مدیره انجمن صنایع نساجی ایران - معتقد است که علیرغم همه مسائل و مشکلات مطرح در عرصه، صنعت نساجی کشورمان مزیت‌های بسیار زیادی دارد. او می‌گوید نباید این صنعت را دست کم بگیریم. این صنعت یک قدمت دیرینه و آبا اجدادی در کشور ما دارد. از زمان‌های بسیار دور، هنوز هم پارچه‌های بافته شده نسل به نسل یادگار می‌مانند و دست به دست می‌شوند تا روزی که پارچه کارخانجات مقدم، لباس پلیس کشور انگلستان می‌شد. درچنین صنعتی چه مزیتی از این بیشتر که شما با کمترین سقف سرمایه‌گذاری به نسبت صنایع دیگر یک اشتغال بی نظیر به وجود می‌آورید.

او تأکید می‌کند که امروز می‌شود با یک سرمایه گذاری ۲۰ میلیون دلاری به طور میانگین برای ۲۰۰ نفر در این بخش اشتغال ایجاد کنید. با این رقم در صنعت فولاد یا خودرو یا صنایع دیگری چند نفر را می‌توانید مشغول به کار کنید؟ چه مزیتی از این بهتر؟ قوانین، نوشته‌ها و دستورالعمل‌های خوبی داریم اما در عمل نتایج آنها را نمی‌بینیم. چرا صنعت نساجی با مزیت‌هایی همچون ایجاد ارزش افزوده بالا، اشتغالزایی و با داشتن منابع سرشار باید منتظر و درگیر تأمین مواد اولیه خود باشد؟ مشکل صنعت ما اینجاست که یک خودرو مدل بالا با یک راننده ماهر و مشخص در اختیار دارد اما بنزین ندارد. آن‌جا که بخش خصوصی باشد قطعاً به فکر خودش است. اگر لازم باشد یک لامپ را برای صرفه جویی بیشتر خاموش کند حتماً این کار را می‌کند اما متأسفانه ما به دستورالعمل‌ها و آئین‌نامه‌ها وابسته می‌شویم. در این بخش‌ها ما گیر می‌کنیم. قطعاً سوء نیتی نیست اما در عمل می‌بینیم کار جلو نمی‌رود.

او به ذکر یک مثال در این زمینه می‌پردازد که آن هم سپردن کالای پتروشیمی کشور به بورس است. الیاف مصنوعی به عنوان یکی از مواد پتروشیمی به وفور تولید می‌شود و هیچ کارخانه‌ای برای به دست آوردن آن مشکلی نداشت. دستوری داده شد که اعتقاد دارم قطعاً براساس اطلاعات نادرست صادر شد که با تمام دنیا مغایرت دارد. شما هیچ جا نمی‌بینید

به میان آورده است. او می‌گوید که بیش از ۹ درصد صادرات صنایع نساجی، پوشاک و چرم و کفش دنیا از حوزه کشورهای دی هشت انجام می‌شود که این میزان صادرات، حدود ۸ هزار و ۹۰۳ میلیارد دلار ارزش آوری را برای کشورهای عضو به همراه خواهد داشت. وی با یادآوری برگزاری اجلاس دی هشت سال گذشته که در استانبول ترکیه برگزار شده بود، حضور ایران را در کارگروه صنایع نساجی، پوشاک، چرم و کفش حائز اهمیت خواند و گفت: ایران در زمینه تبادل اطلاعات و توسعه مناسبات تجاری و اقتصادی خود با این کشورها خوب ظاهر شد و توانست عملکرد قابل قبولی را از خود نشان دهد. اسلام پناه در ادامه ضمن بیان این مطلب که ایران مشارکت خوبی را با کشورهای عضو دی هشت برقرار کرده است؛ ابراز امیدواری کرد: با تعمیق روابط کشورها می‌توان حضور پر رنگی را در زمینه بسط و گسترش تعاملات و همکاری‌ها در این صنعت را از آن خود کرد.

مدیرکل دفتر صنایع نساجی در ادامه سخنان خود درباره به اشتراک گذاشتن اطلاعات مورد نیاز و فرصت‌ها به منظور افزایش تجارت و سرمایه‌گذاری بر روی صنایع نساجی در میان کشورهای عضو دی هشت، خواستار ارتباطی نزدیک و فشرده از سوی اعضا شد. وی ادامه داد: تأسیس مراکز تحقیق و توسعه مشترک میان کشورها در شرایط کنونی اقتصاد در دنیا بسیار حائز اهمیت است چرا که علاوه بر برنامه‌ریزی برای گسترش شبکه‌های فروش و فروشگاه‌های زنجیره‌ای می‌تواند در افزایش بازده و بهره‌وری این صنعت در کشورهای عضو موثر باشد. اسلام پناه، ایجاد برند مشترک میان کشورهای عضو را در حوزه صنعت نساجی، پوشاک چرم و کفش نیز مورد تأکید قرار داد که می‌تواند در ارتقای جایگاه این اجلاس و تعمیق روابط کشورهای عضو با حمایت جامعه مصرف بیش از ۸۵۰ میلیون نفری، تأثیرگذار باشد. وی همچنین با بیان این که ایجاد شبکه‌ای از کالج‌ها و دانشگاه‌های مهندسی صنایع نساجی به صورت آکادمیک و در سطح بین‌المللی چه به صورت مجازی و چه به صورت حضوری در هم افزایی سیلابسی سطح کاربردی و علمی این صنعت با هدف مدرنیزه کردن در بین کشورهای عضو موثر خواهد بود؛ خواستار توجه بیشتر کشور به انجام این

کنسرسیوم‌های تخصصی مشترک این صنعت تأکید می‌کند به بخشی از مزیت‌های نسبی صنعت نساجی در کشورمان نیز اذعان دارد. وی در سومین اجلاس وزرای دی هشت که در بنگلادش برگزار شده با بیان این که تقویت مناسبات اقتصادی و تجاری ایران در حوزه صنایع نساجی و پوشاک به‌عنوان یکی از سرفصل‌های کاری مورد توجه قرار گرفته است. از برنامه‌ریزی‌ها برای تعمیق هرچه بیشتر این روابط خبر داده است. وی تسهیل شرایط سرمایه‌گذاری در بین کشورهای عضو در زمینه احداث و ایجاد واحدهای نساجی و پوشاک را مورد تأکید قرار داد و گفت: این موضوع از پیشنهاداتی است که از سوی ایران مطرح شده که با تحقق آن روابط اقتصادی و صنعتی کشورها بیش از پیش نزدیک خواهد شد. این مقام مسئول همچنین با اشاره به اجرای قانون حمایت از جذب سرمایه‌گذاری خارجی در ایران اظهار کرد که راه‌اندازی بانک مشترک به منظور تأمین ارز مورد نیاز و استفاده از منابع ارزی متقابل می‌تواند تأثیر بسزایی در استفاده حداکثری از ظرفیت‌های تولیدی کشورهای عضو به صورت مشارکتی را به همراه داشته باشد. به گفته وی جذب سرمایه‌گذاری و احداث واحدهای نساجی دو یا چند ملیتی در مناطق آزاد تجاری و مناطق ویژه از دیگر مواردی است که کشورهای عضو باید در این رابطه با هم وارد گفت‌وگو شوند.

مهندس اسلام پناه در ادامه به تهازر مواد اولیه مورد نیاز صنایع نساجی و پوشاک در مقابل صادرات محصولات و فرآورده‌های نفتی به کشورهای عضو دی هشت را از پیشنهادات دیگری برشمرد که در این اجلاس مطرح خواهد شد. به اعتقاد وی، ایجاد کنسرسیوم‌های مشترک به ویژه در تأمین مواد اولیه و اکریلیک، الیاف پنبه‌ای، تعیین نظام تعرفه‌ای ترجیحی میان کشورهای عضو برای واردات مواد اولیه، ایجاد زنجیره تأمین در میان کشورها عضو در قالب ایجاد نمایشگاه‌های بین‌المللی پر رنگ و استفاده از دانش فنی کشورهای عضو دی هشت در زمینه تولید کفش و اجزای آن از مواردی است که باید مورد توجه کشورها قرار گیرد.

*مزیت‌های نسبی صنایع نساجی ایران

مدیرکل دفتر صنایع نساجی در بخش دیگری از سخنان خود از مزیت‌های بالای این صنعت سخن

مواد اولیه انحصاری یک صنعت در بورس با قیمت تکلیفی عرضه شود. نتیجه این شد که هیچ یک از واحدهای تولیدی پس از آن که نتوانستند اقلام و محصولات موردنظر خود را به شکل مناسب تهیه نمایند کار افتاد دست واسطه ها و دلال ها. مواردی از این دست و تصمیماتی این گونه، ضعف هایی را در مسیر حرکت صنایع قرار می دهد. همان طور که دوستان اشاره کردند متأسفانه ما از ظرفیت های مان استفاده درستی نمی کنیم. شما ببینید ۳۰ سال پیش ما و ترکیه در صنعت نساجی کجا بودیم و امروز کجاییم و آنها کجا؟! دلیل این امر جز به عدم استفاده از ظرفیت های کشور در جهت تولید، اشتغال زایی و ارزش افزوده بر نمی گردد؛ آن جا گیر چنین مسائلی می افتیم. انتظار این است که دولت در این زمینه دید فراجحای تری را مدنظر قرار دهد.

***تأمین اعتبار برای سرمایه گذاری های تازه**
افزایش نرخ ارز در شرایطی که امکان نقل و انتقال پول توسط سیستم بانکی وجود داشته باشد و همچنین استفاده از خطوط اعتباری ریفاینانس یا یوزانس امکان پذیر باشد، مشکل چندانی برای بخش تولید ایجاد نمی کند اما متأسفانه از یک سو انقباض در سیستم بانکی، تولیدکنندگان را با مشکلات عدیده ای برای تأمین مواد اولیه روبرو ساخته و از سوی دیگر نوسان نرخ ارز، قدرت تصمیم گیری و برنامه ریزی را از مدیران صنعتی سلب کرده است. دبیرانجمن صنایع نساجی بر این باور است که در این وضعیت، تثبیت نرخ ارز و شفافیت برای فعالان اقتصادی می تواند منجر به تصمیم گیری مناسب و نهایتاً بهبود وضعیت تولید باشد منوط به این که

راهکاری برای نقل و انتقال ارز از طریق سیستم بانکی فراهم شود و همگام با افزایش نرخ ارز و قیمت مواد اولیه، تولیدکنندگان امکان افزایش قیمت محصولات خود را داشته و از سوی دیگر قدرت خرد مردم نیز افزایش یابد. او می گوید که در غیر این صورت شرایط تولید روز به روز مشکل تر شده، حجم تولید کاهش یافته و حتی بدهی معوق واحدها به بانک که در حال حاضر بالغ به ۵۰ هزار میلیارد تومان برآورد می شود؛ افزایش خواهد افت. با توجه به این که ضروری است که براساس آمارهای اعلام شده، نقدینگی کشور نزدیک به ۴۰۰ هزار میلیارد تومان است که نسبت به سال گذشته در حدود ۲۰ درصد افزایشی داشته است که این امر یکی از مهم ترین عوامل ایجاد تورم در جامعه محسوب می شود با در نظر گرفتن این امر که این نقدینگی صرف تأمین مالی مورد نیاز بخش تولیدی نشده و همچنین قدرت خرید مردم را نیز افزایش نداده است در صورتی که اگر به سمت تولید هدایت شود نهایتاً قدرت خرید مردم افزایش یافته و تورم نیز کنترل خواهد شد و مشکلات بخش تولیدی به مراتب کمتر خواهد شد. البته همان گونه که اشاره شد این امر در صورتی محقق می شود که بازار آزاد مبتنی بر عرضه و تقاضا بر اقتصاد حاکم شود و تولیدکنندگان حق تعیین قیمت فروش محصولات تولیدی خود را داشته باشد و چنان چه دولت همچنان بر سیاست تثبیت قیمت تولیدات داخلی به رغم افزایش قیمت تمام شده آنها در شرایط موجود اصرار ورزد، دیری نمی پاید که بسیاری از صنعتگران عطای تولید را به لقای آن خواهند بخشید. در چنین شرایطی به نظر نمی رسد که سرمایه گذاران تمایلی به توسعه بخش

خصوصی داشته باشند و نهایتاً اهداف مورد نظر در اصل ۴۴ محقق نخواهد شد. هر چند که در شرایط غیر تحریمی نیز دولت به اهداف این اصل جامعه عمل نپوشانده و هم روزه شاهد رشد بدنه دولتی و گسترش آن بوده ایم.

نمایشگاه، مسئولین صنعتگر، مأموریت سازمان ها

کمتر کسی است که نداند در شرایط کنونی صنعت کشورمان به حمایت بیشتری هم از سوی نهادهای تصمیم گیر و سیاستگذار دولتی نیاز دارد و هم از مردم عادی انتظار دارد که با درک شرایط دشوار صنعت، دست به دست صنعتگران کشورمان دراز کنند و با توجه بیشتر به تولیدات آنان، بخشی از مسائل تحمیل شده به این صنعت را تا عادی شدن شرایط بازارهای داخلی و بین المللی از میان بردارند. صنعتگران نیز متقابلاً باید بکوشند هر سال با دست پرتی به صحن نمایشگاه بیایند و با بالا بردن کیفیت محصولات و متنوع کردن طرح ها و درنظر گرفتن سلیقه های گوناگون به کسب رضایتمندی بیشتر بازار مصرف متمایل شوند. البته سازمان های دولتی نیز باید متوجه باشند که بخش بزرگی از مسائل و مشکلات صنعت نساجی از رفتار صنعتگران این بخش مایه نمی گیرد بلکه تابعی است از روابطی که کشورمان با سایر کشورهای جهان در پیش گرفته است. بنابراین بایستی در شرایط دشوار در کنار آنان قرارگیرند و اجازه ندهند که دوره سختی و تنگدستی، صدماتی به صنعت نساجی وارد کند که در شرایط عادی نیز نتوانند از عهده انجام مسئولیت های خود برآید.

